

ПАРТИЙНИ АМЫДЫРАЛ

Көзгө ажал-агынын көзүндө...
...агынын көзүндө...

Бүдүрүлгө ажалдап турар ажал...
...ажалдап турар ажал...

Райондун ажал-агыларында күш...
...ажал-агыларында күш...

УДУРТУЛГА ЭКИЖЭЭН ТУДУМ,
АЖЫЛ-ХЕРЕК БУДУНГУР БОЛУР

жүргөнү чедип ал келген. Коммунист...
...жүргөнү чедип ал келген. Коммунист...

Ажыл-агыны сорулгалары че...
...ажыл-агыны сорулгалары че...

Фермаларда, бригадаларда болгаш...
...фермаларда, бригадаларда болгаш...

лекцияны көчүрүп, 11 каттап концер...
...лекцияны көчүрүп, 11 каттап концер...

Мында коммунисттер совхозта кал...
...мында коммунисттер совхозта кал...

Райондун колхоз, совхозтарында...
...райондун колхоз, совхозтарында...

Медээ ажал-агынын тодарай...
...медээ ажал-агынын тодарай...

ларынын семинарларын организа...
...ларынын семинарларын организа...

Райондун партия организация...
...райондун партия организация...

Мал, чер ажалдарында четчир са...
...мал, чер ажалдарында четчир са...

Райондун партия организация...
...райондун партия организация...

Партия эге организацияларын...
...партия эге организацияларын...

В. САГДЫ,
киндис эргелекчи.

ТУДУГЖУ КАДРЛАР ӨЗУП ТУРАР

Федор Фокниин уурткан тудугжулар бригадасы...
...федор фокниин уурткан тудугжулар бригадасы...

салып, бүтү ажалдарын графиктен мурап кылып турар...
...салып, бүтү ажалдарын графиктен мурап кылып турар...

Фото И. ЦЕЛИЩЕВТИИ.

„Тыва кобальт“ комбинатта

Август 8-те совет улус тудугжу хуни демде...
...август 8-те совет улус тудугжу хуни демде...

Бо чылдың төнүзүгө чедир маңда заводтун...
...бо чылдың төнүзүгө чедир маңда заводтун...

„Тыва кобальт“ комбинаттын тудуу чоруп ту...
...„тыва кобальт“ комбинаттын тудуу чоруп ту...

М. САМДАНЧАП,
тудугжу-мастер.

ган, электр-биле каңнаашкын кылып турарын...
...ган, электр-биле каңнаашкын кылып турарын...

Тудугга бызаңчалдан эгелеш мастере чедир өскөн...
...тудугга бызаңчалдан эгелеш мастере чедир өскөн...

Коммунист Алексей Шадрин чагаай үлүени б...
...коммунист алексей шадрин чагаай үлүени б...

„Тыва кобальт“ комбинаттын тудуу тудуп ту...
...„тыва кобальт“ комбинаттын тудуу тудуп ту...

Шуудун хараар чоруктун хоразы

Чадзанын «Сельхозтехника» каттыжышкынын...
...чадзанын «сельхозтехника» каттыжышкынын...

Table with 2 columns: Machine type, Quantity. Rows include 'Искра' and 'Большевик' tractors.

Трактор паратынын бүдүрүктү...
...трактор паратынын бүдүрүктү...

Лыч чорук херекчилерин ажал чарыг...
...лыч чорук херекчилерин ажал чарыг...

СЭКП ЧӨӨН-ХЕМЧИК РАЙКОМУНУН,
РАЙКУСКОМУНУН БОЛГАШ БУДУНГУР
ЭРГЕЛЕЛИНИН КИЧЭЭНГЕЙИНГЕ

Ажыл-агынын чагаан техни...
...ажыл-агынын чагаан техни...

Силер оңир чылын чаа техни...
...силер оңир чылын чаа техни...

Ам канчаар боор. Ажал-агылар ажал...
...ам канчаар боор. Ажал-агылар ажал...

Колхоздарын, совхоздарын чаа...
...колхоздарын, совхоздарын чаа...

ЭПТЕРЭЖЕ ЧЕДИР
31 «ДТ-54»-терин «Чыраа-Бажы»

кылып турла, 06—13 дугаарлыг...
...кылып турла, 06—13 дугаарлыг...

Сөөлү ийн чылдың дургузунда ра...
...сөөлү ийн чылдың дургузунда ра...

Ынчаарга ажал-агыларын уду...
...ынчаарга ажал-агыларын уду...

Ленин аттыг колхозтун «Сельхоз...
...ленин аттыг колхозтун «сельхоз...

Уртак ажалда ажалда сезонунда...
...уртак ажалда ажалда сезонунда...

Ленин аттыг колхоз эңир чылын-на...
...ленин аттыг колхоз эңир чылын-на...

Садип алган техниканы кам чо...
...садип алган техниканы кам чо...

А. ТЕБЕНИХИН,
С. ПАВУ.

Олар—Улуг-Хемнин ажал-агыларында

Немелде төлевирге

Улуг-Хем районун Жаанов аттыг...
...улуг-хем районун жаанов аттыг...

Черле мичаш, бо колхозта мал ажал...
...черле мичаш, бо колхозта мал ажал...

Бедин шаңнал

Улуг-Хем районда Жаанов аттыг...
...улуг-хем районда жаанов аттыг...

Өскелерге үлегерлиг

Улуг-Хем районун «Улуг-Хем»...
...улуг-хем районун «улуг-хем»...

Бо хойжуларын артыкча алган хура...
...бо хойжуларын артыкча алган хура...

Көдөөнү бот-тыныгыр уран чуул...
...көдөөнү бот-тыныгыр уран чуул...

Чайлаг болгаш оон кижилери

Эрткен чылдын «Сут-Хал» совхоз...
...эрткен чылдын «сут-хал» совхоз...

МЭЭСТЕРИНДЕН ажал-агыны, жула...
...мээстеринден ажал-агыны, жула...

ган. Машина оңгар чоогаже кире ха...
...ган. Машина оңгар чоогаже кире ха...

де адын эккен, ээертенип, чүү-хөө...
...де адын эккен, ээертенип, чүү-хөө...

туң дээр малчынарынын бирээзин...
...туң дээр малчынарынын бирээзин...

ол ойнай-сылдай чугаалааш, хүлүм...
...ол ойнай-сылдай чугаалааш, хүлүм...

ШЫН

ЫНДА ХӨГЛҮГ-ДАА, СОЛУН-ДАА

Туран хоорайнын адаа чарым-да, даг аээн таварты араак чорут-кан асфальттыг оруктап хал оуларга «КЫЗЫЛ ТАРААЧЫН» КОЛХОЗТУН ӨӨРНИКЧИЛЕРИНИН ДУРЖУЛГА БРИГАДА-3Ы» дээн бижимелдиг адрес орук-тур алакмы кылдында көстүп турар. Ол бижимел 1959 чылдан эгелен турупкан.

Өөреникчилерини дуржулга бригадалынын шолудун тараан културалар черини өнү ногаартыпкан чалгып чыдар. Кызыл-тастын өнү ам оарып эгелээн. Тураннын №1 школасынын өөреникчилери ол шолдерден чылдып-на байлак джуктуту ап, азыл-бүрү чечимчилерини шолдерге төп тургаш, Бин-Хемини хошуларымдан тараанын, ногаанын, мал чени култураларын бедик джудуап ол болурунун дуржулгазын көрсөткөсүн.

Бо чазын мында 40 га кызыл-тасты, 15 га кукурузаны, 10 га суланы база аээн каш га картофельди тарып оуктапкан. Бо култураларынын джуктуту эки. Картофельдин оурулар аразын ийн уаза ажалдап кылган. Ында тараан «Саратовский-29» деп сорттук кызыл-тастын бир гасындан ортумал-биле 15 центер, суланын бир гасындан 15 центер картофель болгаш кукурузанын гасындан 150 центер джуктуту олар амырлар.

Бо бригадала 45 өөреникчи үш ээме болуп алгаш, июньнун ортан уезинден эгелеп ажалдап кирген. Олар — 7—10 класстарынын өөреникчилери. Бригаданын төвүндө оларынн чурттап, омак-хөгүлгү джыштарында бүгү-ле таарымчалыг байдал тургустунган.

Эртенин 7 шакта өөреникчилер турар. Демир оурунлары агар-тыр эткен доран-на эртенги гимнастиканы кылгаш, чунар демирлерин кыгырдыл бээр. Эртенин чен соонда тутку калдырып, алаа дүңгү хуңку канчаар эртенин, бүгүн калдыг ажалдарын кылырын чугаалажыры хуң-бүрү-ле чалгыла апарган. Ол тутку дүң хуң эки ажалдапкан калдырып. Понедельник санында-ла бригаданын ажалы чугаалажыры, муракчы болуп шыгараан ээмега шилчип чорутуурып калдырып турар.

Бригадала «МТЗ-50», «Т-40» маркалыг ийн трактор болгаш бир автомашина доктаамал бижылат турар. Устукү класстарынын өөреникчилери көдөз ажал-агым шилчаларын боттары эки башкылар билер, мынчаган ол ийн тракторнун өөреникчилер башкылар, оларынн септегезин, техниктиг ажалдапкан база-ла боттары кылтып турар. Бригаданын хуң бүрүл кылган ажалдарын түнөп кылыры белек ээс ажалдарын бирээс. Ону кылырынга 9 клас-

тын өөреникчизи, бригаданын учетчиги Лиза Шагарина мерге-жээн.

Бригаданын кол дурутукчуу, агроному Вадим Никифорович Стариков ажал-агымны билдирин-биле башкарып, тараан култураларын канчаар ажал хайгаараарын, агротехниктиг билгилерин өөреникчилерге айттып берип, машина-техникаларын билдирин башкарып, септеп билер уран холдуг килеринин бирээс. Оон дузалажычы, бригаданын бригадира — 11 класстын өөреникчиси Аня Маринцева.

Амгы усае мында турар өөреникчилер мал чени болуп буюд-бүрү белеткенде ажалдап турар.

Школачыл чалгы дымташылган мында хөгүлгү, солун эрттирин турар. Орун дөжөкти не-дөз санында-ла ак чоорганар, сиртык халтары-биле солуп, өөреникчилер чунар бажынап турар. Номинар, солунарын, журналидарын чаа номерлерин мында бар. Ол мынча хөгүлгү херекселерин, шыдыраа, кол бөмбүлү болгаш келер, мында оон херекселерин өөреникчилерин хөгүлгү, спорттук мар-тылаалар бо-ла болулай бээр. Кино манса несаада ийн катал келер, политинформацияны хуң-нунче кылтып турар. Бригаданын делвезерин боттары аштал, дежурныйлар шала-

ны чуп, бүгү чүвени чурум чыс-каалдыг болдуруп турар. Эки аш-чен-биле халдырттыган. Амдагы чечимни кымычылар повара-ларга хуңде-ле ийн кижиз дузалажып турар.

Бистин бригадала Каз-Хем райо-нун Сарыг-Сеп ортумак школа-нын өөреникчилеринин буюурагга бригадалы-биле социалисттик чарыштыг. Эрткен чылын бистер тун-дөз болган бис. Бо чылдын тун-дөз бо күзүн үндүрүп. Бригадалык бүгү келжигүнери бот-тывын-гыр уран чүтү коллективинин кир-жикчилери. Чоокта чаа «Искра» колхозтун төвүнгү концерт көр-гүстүвүс. Ам удаас чаржып турармыс Сарыг-Сеп школасынын буюурагга бригадалыг концерт көргүзүп чөдө бээр бис-деп, бри-гадала кижизикчилер Антонова Гаврилова Ирьковича чугаалаа.

Омак, хөгүлгү ажалдап, дышты-нын чалыган өөреникчилер август 25-те амдагы келжигү чечим чегеш, бригадалы-биле байыраш-каш, Туран хоорайге чалгып чо-руптарлар.

Сентябрынын ортан уезинде 10—11 класстарынын өөреникчилери бригадала база катал чедик келер, буюурагга практикасын эртти-рин, мында тараан култураларын ажал кыртыр.

Т. САЯН-ООЛ.

Бандыг-даа тускай эртеминн кижиз ол эртеминге ову кым, канчаар өөредип кааныл, шак-ла мынчаар анаа мынчалыг, долу күзөд-биле кылып кууседир оон хуңдугтук хуңдугеи апаар. Мынчаар өөреникчи бүрүз школа-да башкыларын бүгү кылдырып турары практиктиг ажалдарын тус-тус негеделерин аайы-биле шын, арыг, шөвөгүн күтсөдир хуңдугеи.

Манса тамаарыштыр өөреникчи бүрүзүн холуун үжүтүп чара-ш, шын, чалгып чок болурунун, азы каллиграфиянын бүгү негеделеринге дүшкөн турар дуга-йында болууну бодалдарынын бижиседей. Эге школа өөреник-чинин билдир, чараа аажы-чаа, кылган ажалында харымсалы-ла болурунун бүгү чалгында-рын шилчегин алырынны бижыг фундаменти ол. Бистин чалгык өөреникчилеринин бистин тес чыл азы ол бир чыл школасын доо-зуп үнүп турар уезинде күтсө-дөк бижимел ажалдарын кижиз номчуп, билип алыры берге, тус-кай бир еске хевирлиг үжүктөр-биле бижип каан болуру хааа эвес. Өөреникчинин ол ажалда-рын хынап тура чалгык башкы-лар ук ажалдарын билин ку-ладарып ужурга таваржып турар-лар. Ол чорук школа каллигра-фиянын чалгыс аай негеделерин чогуур негеделге тургузуп, өөреникчилерин ортузунга ол ажал-ды чедир кылбаанын чалгыс хе-речин-дир.

Эге класстарга кончуг чараа бижип турган өөреникчилер 5-ки класке шилчегин доран-на хо-луун үжүтүскелде, боттары-нын туралааны-биле азыл-бүрү хевирлиг үжүктөрүн чогаалып ап турарлар. Өөреникчилерин бо чалгыс чалгыс чалгыс орус дым, тын дым башкылар колдан ки-чөгөй салып, негеп тура-даа, түнел чедикте чок бооп турар, чүге дээрге еске эртенчип башкы-

лары ол ажалге барык-ла ки-чөгөй салбайн, негеделин кош-как чорутуп турарында-дыр.

Чамдык башкылар өөреникчи чүгө 4-кү класке шилчегин би-лек, каллиграфиянын дүрүмне-рин грамматикае шилчегин, уруларын ажалдарын чүгө шын бижээнин хынаарында өйле-жи турарында деп бодар мен. 2—3-кү класстарга өөредилге чылынын эгезинде мурунку класстарында бижип турган кы-дырааштарында бир-бирөөни төндүр бижиткеш, чаа, еске ту-гүмүгү кыдырааштарге чоруту шилчегин эгелезе акн болгу дег. Чүгө дээрге, чамдык урулар дүргөн бижир, чамдыкты оожук бижир болгай. Мынчаган чаа шугум-биле таныжып, доран бижип эгелээр оларга берге, чай дүргүзүндө дыштанган сөөлүдө оларын холуун үжүтүскелде болуру.

Эге школага чараштыр бижир уругт несаада чалгыс келер, ак-ны урук кылбас болза калдыгыт! Эге класстарын башкылары кол-дугада чалгыс кижиз болганда ол башкы грамматика болгаш еске-даа бижип турар уруктарга кал-лиграфиянын негеделерин чор-бүтүнгө доктаамал бичилеп чо-руп болза, оон ажалыг түнел уер деп бодар мен. Каллигра-фиянын негеделерин сактырып урукта кезе болганда, ол урук-базын утпаза эки. Мынчаар ажалдаар болза чараштыр би-жир программанын ажалында-рын чараштыр турас уругтук, а хы-рын-даа өөреникчинин бижирин чараш, чаштыгып чок болуру. Чараштыр бижир уругтук буюн урук кылдыр эрттиргеге бичип урутарга шилчегин, аар, уруг хемчөгүлгү бижимел ажалдар кылтып турарлар. А чамдык баш-кылар ол урукка кирип келгеш, простити, азы номну ажалташ, уругтарга анаа-ла джуктуту би-жиринер кылдырып турарын

хааа эвес эскерип болуру бис. Оон ажал чогү билингир. Ол ыш-каш өөреникчилер ол уруктук не-дөзүлгө чүгө чалгыс келерин ажалдап, оон 45 минутазын арай боорда эрттире калып, дараа-зынын уруктарында ол болууну туразы-биле тамаан чокка би-жип эгелээр болгаш ол чорутуу башкы кичөгөйге албайн-даа баар болгай.

Ам школа практикасында ав-торучкалар-биле бижир чорук пөвүдөн болгаш ову РСФСР-ниң Чырдыкышкын министрствуга чөпшөрөп турар. Ол шыл-на хы-рын, мынчада-даа авторучка үн-дүргүзгө бо талазы-биле школа-ларын долугу-биле халдырып шыдапайн турары билдиргир. «Школачыл» деп авторучкалар үнүп турар-даа болза, чедиппес, мыларын багай, үрөкчигеи бооп турар. Кайы бир өөреникчи ол үрөкчигеи авторучканын септээр ажалды урук уезинде бо-ла кыла берген оларын эскерип болуру.

Мөөң бодалын мынчыг. 1—7 класстарга өөреникчилер чүгө №11 дугаарыг демир уруктук бажы-биле бижир болза эки. Чүгө дээрге 7-ки класка чедир өөреникчилерин холуун үжүтү чалгыс аай болуу болгаш чараа, шө-вөгүн болуу уругтук. Ол ыш-каш чамдык башкылар кылдыраш хынаар авторучка-биле хынаар чорутуу шугум соксакыр болза эки, чүгө дээрге өөреникчигеи кал-дыр бир үжүктү канчаар шыл-тыртарында ол кандыг-даа үле-гер берейн турар.

Бир эвес авторучка-биле би-жиргеге эге класстарга ажырас болза болза, мынча каллиграфия-нын чаа негеделерин тургузары болгаш чаа пропостерин чогады-ры негеттир. Бо талазы-биле еске башкылар канчаар болд турарыл!

В. ЧАПЧЫН,
Төдлү ортумак школасынын
эге клас башкыы.

Бодунун төрөөн совхозунга

Бай-Тайга районун Тээн ор-тумак школасында өөреникчилерин буюурагга бригадалык 8—10 класстарын өөреникчилеринден 20 кижиз составтып кылдыр тургус-кан. 1965 чылдын чакы хову ажалдары эгелээр билек, брига-да «Тээн» совхоз-биле буюурагга керээзин чараш, моок аалаада ху-лазгелерин алган: кукурузаны 25 центерга тараш, оон бир гекта-рында 300 центер ногаа масса-ны алыр, 20 гектар кызыл-тастын гектар бүрүзүндө 15 центер джуктуту алыр, 10 гектар картофель-ди тараш. Мал чегинге 25 тонна сикенин кезип, белеткеш бээр бо-лган.

Ук бригаданын ажалы тарыл-га шугу суггарында, оон да-гай аштарымдан, тарып, чаш-тырмалдан эгелээр, ам бо хуңнер-де кидин-түлүк халыгып турар. Чай дүргүзүндө өөреникчилер ку-курузаны, кызыл-тастын, ийн уаза суггарып, картофельдин, кукурузанын кудыгылынын чалгыс-даа дөз урешин, шын чорутуп, агро-техниканын чурумун-ычмын са-гып келгенер. Бо бүгү ажал-дарын шын чорударында, техника-га озаа-олаак чок ажалдап бил-гилер оларын буюурагга өөредил-гезинин башкыны, техниканы эки билер Айман Даваа болгаш «Тээн» совхозтун агроному Хирбөө

Шур-оол олар өөредип, доктаамал хынап, удурутуп келгенер. Ажалдын түнөйи ам херек кы-рында бүтүндөй караанга көстүп, «Тээн» совхозтун бирги салбыры-нын бригадала төвүнүн чалгында холден үнгөн хыгырыг дег куку-руза, далай мынча чалгып чыдар чыгыр-ногаа кызыл-таст салгыч-хаттын аайы-биле ийн-бээр шил-кейинди чалгынып турарын көрүп болуру.

Буюурагга бригадалык брига-ды 10-кү класстын тергин өөреникчилеринин бирээс Содунам Шиник «совхоз» мурунга алган хулазгелестик хуңдугунин чыгы-нын турбас» деп чугаалап турар. Школакы ажал-ыччилерин сөзүгө бүтүрүп болуру. Өөреникчилер ам кукурузанын сөөгү суггарыла-гы, чорутушаа, 25 тонна сикени-ни база кезип белеткеш турарлар.

Бо хуңнерде совхоз бригадала бир сикен кезер машинаны берип каан, школадан бир машина, бир тракторну база бижылаан, Чалгы дымташылган уезинде бистин школасын өөреникчилери арыг алаарга селгүтүп, күш-ажылы-биле төрөөн совхозунун экономи-касын бижылаарга боттарынын үлүг-хуңун кирип турарлар ол Олар чүгө күш-ажылы-биле кызыл-тастын, картофельдин, шак-уеи чөп, шын ажалташ, дымташылган шын хууаал турарлар. Шахмат,

шашки, стол теннис, хол бөм-бүү—бо бүгү оларын мынча ойну-лар. Хову туралаанга кинону док-таамал көрүп, чаа солунарын, журналидарын, номнарын номчуп турарлар. Башкы Даваа өөреник-чилерге беседаларын чорутуп, бой-дусче экскурсияларын организа-тап турар.

Кылган ажалы дөз өөреникчи-лер совхозта 30-ден 50 рубль

чедир ажал төлөвирин ап турар. Бригаданын аш-чен халдырыла-зы эки, Чалгыс-ла таарымча чок айттыр — тускай хову турала-нын чок бооп турары. Уругтар ме-ханизаторлар, ажалычлар-биле калы чурттап турары арай таарым-ча чок. Совхоз дирекциясы бо ай-тырыгын кичөгөйгө алырын да-деп турар бис.

Ч. ХЕРТЕК.

ИЙН ЧЫЛЧЫЛАР ЧОК АЖЫЛДААР ДЭЭШ

САГЫНДЫРЫГ: ДҮРГЕН ХЕМЧЕГ АЛЗЫН

Белдир-Арыг суурун электростанциясы июнь айда урешип калган, суурун чурттакчылары, албан бол-гаш буюурагга чарашып амга чедир чарыгы чок болуп келген. «Чодураа» колхоз Тес-Хем районда база бир шымырак ажал-агым болгай, ол хы-реде артель баштаар чери, көдөз Со-вет электростанциясын ажалталып, чурттакчылары, буюурагга болгаш албан чарыгын чырык-биле халдыра-ры болаайн турары хомулдуг.

Электростанция урешип бергенде, Самагалдайын электростанциясыдан отту улаптар дикше чугаалар тур-ган. Ол мынчага чедир бүтпөс. Ар-тельдин электростанциясын хергелээр буюурагга чарашып амга чедир чарыгы чок болуп келген. «Чодураа» колхоз Тес-Хем районда база бир шымырак ажал-агым болгай, ол хы-реде артель баштаар чери, көдөз Со-вет электростанциясын ажалталып, чурттакчылары, буюурагга болгаш албан чарыгын чырык-биле халдыра-ры болаайн турары хомулдуг.

Колхозтун электростанциясын сеп-теп ажалдаар азы район төвү — Самагалдайын электростанциясын кинер дугайында айттырыгын шилтир-лээр өй келген.

О. СИНЧИТ.

ЧҮНҮ МАНАП ТУРАРЫЛ

Будун-Терек суур — Улуг-Хем ра-йонда база бир хай чурттакчылыг уругт суур. Ында култура озаа — клуб, библиотекасын септегези кыл-дынаан, оттулар чүдүл белектетти-миз. «Кыжын терген, чалын шанаа белеткеш ал» деп, улустук үлеер до-маз бар болгай. Чаа-Хөл көдөз Со-вет, «Найрал» совхозтун дирек-циясы та түтү болуп, чүтү манап ту-рар чүгө?

Будун-Терек суурун клубу, библи-отекасы чыл-бүр чогуур үезинде кышка белеткешмес, республика солунарында шугумчелдиг мате-риалдар көстүп келгеге. Чаа-Хөл кө-дөз Совет дүтү далаш-биле белеткеш чорудуп, кижин култура-массалыг ажалдар чорударында таарымча чок байдалды тургузуп келген. Амдан эгелеп организацтиг хомчелерин ам, култура одагаларын кышка белеткеш-ри негестинип турар.

Б. МОИГУШ,

АЛДЫ ЧЫЛ МАНАН

Райса Шоватаева Монгуш Кызыл-дын дараалыг комбинатында 19 чыл иштиге дараалыг келген, буюу-

Совет-индонезий найыралга

ДЖАКАРТА. (СЭТА). Индонезий Республиканын удаас болуру 20 чыл оюнуу байыраламга холбаштырган индонезий-совет найыралаг кезэди Джакартада Совет култура төвүгө болган. «Индонезия-СССР» индустриалдык даргызы, парламент депутаты, профессор Супранто кезэге чүве чугаалаан, совет улуска өөрүп четтиришкенин илгериледе. Де-мисаг болгаш күш-ажылы совет улустук дузаламчымын болгаш деткин-чезин кезээде ап келген болгаш ал-даа турар бис деп, ол чугаалаан.

Кезэиниң буюурагга тайбыл талалачыларын Индонезия национал комитетиниң чигинге даргызы дээрги Хидлат Совет култура төвүгө совет номнарын дөлдөгезин ажиткал.

Конго улустун байырлалы

Французчу чалча Аббат Юлуун кижиз көр хөм чок антидемократтыг буюурун Конго (Браззавиль) республиканын турга-халыккан чоу ийн чыл мурунда джуктуту октап. Сатимыкчы буюу политикчилерин хууун хараан эрге-ажыктарын эвес, харын бодунун ажал-чорудулазгыны калбак улус масаларын күзө-лүгүлдерин барымдаалан чакан эрге-чакыргача кирген. 1963 чылдын август 13—15-те улустун тура-ха-дымынны гилдизинин түнө-дөзүгү буюу талалыг национал хөг-жүдөини калбак аргалары чурттуу мурунга ажиттыган.

Ол үелен бээр чурттуу амдыра-лыга көскү эскериделер болган. Национал революсци шимчээшкн дээр баштакчы партиянын эртен чылгы тургукчу сьезизин Конгонуу төвүгүнүн эргилдеп чүдүл болган. Хөгжүдөини калгалыгистин оруну сьезиз ойтур шалкаш социализм тур-гузукчуу дөлдөгү. Сьезизиниң шилтирелеринге дүштүр экономика талалы-биле хамаарылаш чорукту чедип амдырыче уланган азын хөй хемчелерин чакан чоруткан.

«Устү болгаш Аламы Конгонуу компаниясы» дээр француз компания-ны болуп турган палыма планта-цияларын чоңуңу өчүтүу бодураган. Ужар чүдүлүг национализмстан ком-

паниязынны самолеттары ам чурттуу эй ырак булуңдарын харызлаштырып турар. Шаала француз компания-ны автобулары манамып турган Браззавильде кукурузаларында хоорай транспортунун эргелелин ак-ко автобулары чоруп турар. Садмг талалы-биле национал эргелелин ажалы илгериледе. Чурттуу согуу талалында садмгы ол эргелел күрү-не контролюнда турган.

Конгонуу көдөз черлеринде чаа амдыралар неперткен. Көдөз ажал-агым продуктуларын садм алмы-ны национал эргелел тургустун-ган. Ынчангаш дамыкты садм ком-панияларын тараачыларын мөл-чүтүр чорупу чок кылган. Көдөзге кооператив шимчээшкенин хөг-жүдөзгө баштайгы базым кыл-дыган. Күрүнгөн көдөз ажал-агым фермалары тургустунган. Көдөз ажал-агым хемчелерин садм алма-да тараачыларга чөдөлөр бээр тускай фондуу тургускан. Совету франка ажалда чедир Юлуун булу-нуу ооралп калканы күрүне сакпа-да корум-чурумуу таарыштырган.

— Конго улус хөгжүдөзгө соци-алист оруун шилеп алган болгаш даралаалды бүгү-ле хевирлеринге дүр шилтирелге демисежип турар. (СЭТА).

Барыин Германияда Нинбург райондан 30 харыг ажалдыг Фриц Штопфхуеи Герман Демок-раттыг Республикасыг шилчип кел-ген. Ол кадайы болгаш дөрт уруг-лары-биле кады келген. Немес ажалчы чоңарынн күрүнгөнге анаа ажал-ишти болгаш ак сетка-дыг ажалдап алышкынын мага-дылап бээр дээрзинге ол буюу-редиг. Буюурагга эалеринин кара-туразында ажаллашыкында ол манса хамаарыла чок болуру. «Вильхельмхотте» дээр шил фаб-рикасында ажалчы гректерин чөп-түг эвес көрүп турарында удура-ган дөз оон сагылажыг чок-ла Барыин Германияда ажалындап умурункан.

Бо чуртукта Ф. Штопфхуеи чаа эштерин-биле чугаалажып тур. Док-таамал барып чурттаар чериге баарынын мурунда ол Шенебекте тур ажал алган.

АДН—СЭТА-нын фотоу.

Тайбың дээш демиселди күштөлдирер

ТОКИО. (СЭТА). Хиросиманы бо-гаш Нагасаканы атом-биле бомба-лаанынын чээрби чыл болган ою-биле холбаштыр чымдыгырай атомут болгаш водородут көмөскти хорууру дээш конференциянын делегей кезин бодунун ажалын дооскан.

Делегейин дым хай чурттарынын, оон иштине СССР-ниң, Индиянын, Англиянын, Франциянын, Моодау болгаш оскелерин-даа тайбың дээш демиселчилериниң төлээлекчилери делегейин амы байдалынын айты-рылгарын, ядролуг дайынның ай-мылында удуру. Вьетнама АКШ-ты агресиясыга удуу демиселдин моон сойгаргы соругаларын болгаш ар-галарын үш хуң дүргүзүндө чугаала-жып көргөнгөн.

Конференциянын делегей кезиниң киржикчилериниң хулазга алган ме-делелдине чугаалап турары болза, Вьетнама дайын тайбың дээш деле-гей шимчээшкенин мурунда тур-густунган кол айттыр болуп турар. Делегейин кижилери ам «эксала-цияны» америк стратегиянын уру-жунда делегейин ядролуг да-йынның боттуту аймылынын му-рунда тургустунган деп, меделелде айттып турар.

Ук меделел вьетнам улуска удуу агресци дайынны чорудуп турар АКШ-тын империализмин шилтир-лар буюу шаал турар.

ЧАА ЗЕЛАНДИЯНЫН ЧОНУНУН САНЫ

ВАНБЕРРА. Чаа Зеландиянын статистика эргелелинниң дынамын буугар алырга, 1965 чылдын ийги чартынын эгезинде чурттуу чоң-тук саны 2.640.379 кижиз болган. (СЭТА).

Вашингтонун ийышкыны-биле

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Чоокта чаа Муруу Корейин Национал хулаз 15 муң шериг албанынгарын Муруу Вьетнаме чорудары чүдүлү-зүнгөн. Муруу Корейин шериг төлээлек-чилерин меделелин барымдаа-лааш, Ассоциэйтед Пресс агентле-ди кореспондентизиниң дынамын турары болза, ол шериглерин баш-тайгыны чоокуу уеде Сайгонге чо-руулар деп турар.

Вьетнам улуска удуу агресци да-йыга кирип турар 2 муң ажал муруу-корей солдаттар болгаш офи-церлер ам Муруу Вьетнама турар деп түбө билдиргир болгай. Вашинг-тонун ийышкыны-биле 15 муң муруу-корей шериглерин Муруу Вьетнаме чорудар деп турар чорук болза, ол чуртта АКШ болгаш оон чалгызы — сайгон эрге-чакыралар кайы хире берге байдала таваржып турарын херечилер турар-дыр.

